

A könyvtár a művelődés egyik alapvető intézménye

Tanácskozik a III. országos könyvtárügyi konferencia

Könyvtárvezetők, könyvtárügyi szakemberek, üzemek, szakszervezeti, tanácsi szervek, szakminisztériumok képviselőinek részvételével kedden Budapesten, a TIT Természettudományi Stúdiójának előadótermében megkezdődött a **III. országos könyvtárügyi konferencia**. A tanácskozáson megjelent és az elnökségben foglalt helyet Nagy Miklós, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezetője és Darvas József, az írószövetség elnöke.

Tájékoztatás és nevelőmunka

Dr. Gosztonyi János művelődésügyi miniszterhelyettes megnyitójában egyebek között kiemelte: a párt X. kongresszusa után ez az első országos értekezlet, amely a kongresszus irányelvei alapján fogalmazza meg sajátos tennivalóit, tisztázza feladatait a közös cél, a szocializmus építésének magasabb szinten való folytatása érdekében. Elmondotta, hogy a szocialista kulturális forradalom új, az eddiginél is hatékonyabb szakaszának megindítása a közoktatás, a közművelődés, a tudomány, a művészetek területén egyaránt jobb, színvonalasabb munkát követel. *A könyvtár, a művelődésnek ez a hagyományos, de mindig korszerű és állandó megújulásra kész intézménye, igen szorosan, szinte közvetlen módon kapcsolódik a társadalom valamennyi élettevékenységéhez.* A könyvtárakban őrzött és feltárt dokumentumok, az ezek alapján nyújtott tájékoztatás és a segítségükkel végzett nevelőmunka, egyformán nélkülözhetetlen a termelésben, a kutatásban, az oktatásban, a közművelődésben.

A miniszterhelyettes beszélt ezután a szocialista könyvtárpolitika eddigi eredményeiről, és megállapította, hogy a szocializmus magyarországi története a legszebb lapokat írta a könyv, a könyvtárak hazai történetébe is.

— Büszkéek vagyunk rá — mondotta —, ezért valljuk, hogy az olvasás, a könyv, a könyvtárak és a szocializmus sorsa, története és jövője összefonódott hazánkban. *Művelődéspolitikánk a könyvtárakat a művelődés alapvető intézményei között tartja számon, ennek megfelelően kéri és igényli munkájukat, biztosítja feltételeiket.*

Kihasztnalatlan lehetőségek

A háromnapos tanácskozás vitaindító beszámolóját hallgatták meg ezután az egybegyűltek. Az előadó **Kondor Istvánné**, a Művelődésügyi Minisztérium könyvtárosztályának vezetője, többi között rámutatott:

— A konferencia összehívását azok az alapvető változások tették szükségessé, amelyek a legutóbbi konferencia óta eltelt másfél évtizedben, társadalmunk szocialista fejlődésében végbementek. Korszerűsödött a közművelődési könyvtárak szervezete, állományuk az elmúlt 10 év alatt 214 százalékkal nőtt. *A legkisebb könyvtárakban is megkezdődött a kézikönyvtárak kiépítése.* Több mint kétszeresére emelkedett az utóbbi 10 év során a tudományos és szakkönyvtárak olvasóinak tábora, valamint közművelődési könyvtárainkban a kölcsönzések száma. A kölcsönzött művek megoszlásában is kedvező tartalmi eloszlás következett be. Az ismeretterjesztő művek használatának aránya 15-ről 26 százalékra, sőt a Szabó Ervin Könyvtár hálózataiban 33 százalékra nőtt. Csupán társadalmi-politikai irodalomból évente 7–8 millió kötetet forgalmaznak a könyvtárak. *A szépirodalmon belül, ha lassan is, de növekszik a mai élettel foglalkozó szocialista művek olvasásának aránya.* A tudomány és technika nemzetközi és hazai előrehaladásáról ma már számos információs szolgáltatás igyekszik rendszeresen és a szükségletekhez igazodó formában tájékoztatást adni.

A beszámoló szóvá tette, hogy *ma még az egyéni igények fejlődése nem tart lépést a társadalmi szükségletekkel.* Ezt bizonyítja például, hogy az egészségügyi, mezőgazdasági és ipari szakemberek mintegy 50–60 százaléka vallja magát többé-kevésbé rendszeres könyvtárhasználónak. Ugyanakkor a kutatóintézetek, klinikák, egyetemek szakembereinek 60–70 százaléka, a gyakorlati termelési jellegű munkakörökben dolgozó szakembereknek csak 30–40 százaléka látogatója a könyvtáraknak és használója a szakirodalomnak. Mindebből az a következtetés vonható le, hogy a könyvtárak és tájékoztatási intézmények gyűjtemé-

nyeiben és szolgáltatásaiban rejlő mérhetetlen szellemi kapacitás még nincs kellően kihasználva.

— Az egyre gyorsuló tudományos-technikai fejlődés következtében fellépő információs áradatot a könyvtáraknak és a szakirodalmi tájékoztató intézményeknek úgy kell megszűrniük, hogy a kutatók, a gyakorlati szakemberek minden lényeges kérdésükre a tudomány világ-színvonalán kapjanak választ. A könyvtáros akkor válogat jól, ha a társadalom elé tűzött célokból fakadó szükségleteknek igyekszik eleget tenni — mondotta **Kondor Istvánné**.

Tömegkultúra, ízlésformálás

A konferencia délután folytatta vitáját. Többek között felszólalt **Darvas József**, a Magyar Írószövetség elnöke is. Beszédében elmondotta, hogy örülünk könyvtárügy területén, az utóbbi 10 esztendőben elért fejlődésnek, de arról sem szabad hallgatnunk, hogy az utóbbi években sok helyen stagnálás, sőt hanyatlás tapasztalható. Ennek számos oka van, s nem csekély ezek közül az anyagi természetűek száma. Ma, amikor a fejlődésnek alfája és omegája a szocialista tömegkultúra fejlődése, egyre nagyobb figyelmet érdemel a könyvtár, hiszen a tömegek érdeklődésének, ízlésvilágának alakításában alapvető szerepet játszik.

— A korábbi években azt vallottuk — mondotta **Darvas József** —, minden előadott színdarab, minden kikölcsönzött könyv hatása azonnal jelentkezik termelési eredményeinkben is. Ma már tudjuk, ez nem így van. De igenis elmondhatjuk, hogy a könyvtárak hatása, szerepe, közvetve lemérhető az élet valamennyi területén, ha úgy tetszik, a termelésben is.

A továbbiakban **Baranyai Tibor**, a SZOT kulturális osztályának vezetője kért szót, és egyebek között arról beszélt, hogy ma már szervesen hozzánőtt az olvasás a magyar dolgozók életéhez, csaknem minden üzemben működik szakszervezeti könyvtár. A könyvtárakat minden eddiginél megbecsültebb helyre kell állítani egész társadalmunkban, művelődéspolitikánkban, hiszen a magyar könyvtárügynek kiemelkedően fontos, történelmi feladata a munkásosztály kulturális felemelkedésének segítése.

A vitához ezek után több fővárosi és vidéki könyvtár vezetője szólott hozzá. A tanácskozás ma ismét folytatja munkáját.

E. L.